

Birkelund, L., Dieperink, K. B., Sodemann, M., Lindell, J. F., Steffensen, K. D., & Nielsen, D. S. (2025). Language – a vital pill missing in patients' treatment: language barriers during cancer care through the eyes of patients and families. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being*, 20(1). <https://doi.org/10.1080/17482631.2024.2448127>

Sproget som en manglende pille i behandlingen – patienters og pårørendes oplevelser af sprogbarrierer i kræftbehandlingen

Af Lisbeth Birkelund. Sprogunderviser, Cand.mag. i engelsk og nordisk sprog og litteratur, Ph.d.-studerende, Geriatrik Forskningsenhed, Klinisk Institut, Syddansk Universitet & Geriatrik Afdeling, Odense Universitetshospital, lisbeth.birkelund@rsyd.dk

Resumé

Introduktion

Dette studie undersøger, hvordan patienter med begrænsede danskkundskaber og deres pårørende oplever sprogbarrierer under kræftbehandling på to offentlige hospitaler i Danmark.

Metode

Med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang lægges der vægt på narrativer for at forstå deltagernes levede erfaringer. Der blev gennemført ni kvalitative, semistrukturerede interviews med i alt 17 informanter, herunder ni patienter og otte pårørende. Interviewene blev lydoptaget og transskriberet ordret, og tematisk analyse blev udført i tre faser inspireret af Paul Ricoeurs fortolkningsteori:

1) naiv læsning, 2) strukturanalyse og 3) kritisk fortolkning.

Resultater

På baggrund af analysen blev følgende tre temaer identificeret:

1. En smertehistorie bag sprogbarrieren
2. Sproglig smerte – følelsen af at være fanget i sit modersmål
3. Barrierer og veje til sproglig tryghed.

Resultaterne viser, hvordan smertefulde fortællinger ikke blot blev bragt med ind på hospitalet, men også fortsatte der. Oplevelsen af at være alvorligt syg og ikke kunne kommunikere direkte med læger og sygeplejersker blev både direkte sammenlignet med en manglende pille i behandlingen og beskrevet som ren tortur. Desuden kan smertefulde oplevelser overføres til pårørende, når de bruges som tolke. Selvom smertefulde følelser virker uundgåelige for patienten, viser resultaterne også, hvordan kontinuitet i omsorgen – gennem empatiske sundhedsprofessionelle og professionelle tolke – kan øge både patienters og pårørendes velbefindende.

Diskussion og konklusion

Sprogbarrierer øger ikke alene patienters risiko for misforståelser og medicinske fejl, men forstærker også oplevelsen af smerte under kræftbehandlingen. Resultaterne understreger således sproget som helt fundamentalt for udviklingen af en mere lige og retfærdig kræftbehandling.

Projektet er støttet af Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Odense Universitetshospital og Østifterne.

